

Fratris Jacobi philippi Bergomensis ordinis fratrum Eremitarum diui Augustini in omnimoda hystoria nouissime congesta Supplementuz Libroni carum appellata. Liber primus feliciter incipit.

IN principio creauit deus ce

lū & terrā: terra autē erat inanis & incōposita. Scribuntur **B**enefeos p^{ca}. **V**isibilia omniuz (Aug^o teste: vt h^z vndecimo de ci. dei: cap^o. 3°) **M**aximus est mundus. **I**nuisibilem vero maximus ē deus: sed mundum esse conspicimus: deum vero credimus. **Q**uā autem deus fecerit mundum nulli potius credimus q̄ ipsi deo. **U**bi ī quies ipm̄ audiuimus: **N**unq̄ interim (respondit) nos melius q̄ in scripturis sanctis. **U**bi dixit propheta ei^o. **I**n principio fecit deus celum & terram. **N**unquid na-

us fuit ibi iste propheta quando fecit deus celum & terrā? **M**on. **S**z ibi fuit: vbi fuit sapia dei: per quam facta sunt oīa: que in aīas et sanctas se trāssert amicos dei & p̄phetas p̄stituit: eisq; opa sua sine strepitu itus enarrat. **L**oquunt quoq; eis angeli dei qui semper videt faciem patris: voluntatē eius q̄ oīz semper annunciant. **E**t propterea ex ijs vnus erat propheta hic: qui dixit & scripsit. **I**n principio creauit deus celū & terrā. **T**erra autē erat ī anis & incomposita. **I**nformis quippe illa materia erat: quam de nihilo deus fecit appellata primo celū & terra. **E**t dictū ē in principio fecit celū & terram: non qz iā hoc erat: sed qz hoc eē poterat: nā & celū postea scribit factuz: quēadmodū si semen arboris p̄siderantes dicamus: ibi esse radices: & robur: & ramos: & fructū: & folia: nō qz iā sūt: s; qz inde futura sūt. **S**ic dictū ē. **I**n principio fecit de^o celū & terrā: quasi semē & celi & terre: cū adhuc ī cōfuso eēt celi & terre mā: s; qz certū erat inde futurū eē celum & terrā: iā & illa mā celū & terra appellata ē.

Cūq; primū fecisset deus celū & terrā cūz ipsiq; elemētis: q̄ in his elemētis condita sunt. s. aqua & spūs abyssosq; & tenebras: necdū luminib^o neq; syderib^o p̄stituitis. **D**ixit deus. **F**iat lux. **E**t vidit dñs lucē: qz bona eēt: & separauit iter lucē & tenebras. **E**t tenebras vocauit noctē: ac sic factū ē vespe & mane dies vnus: qui fuit primus dies seculi: nō prim^o diez omniū: tōq; nō primus: sed vnus nominatus est. **A**c sic eo die fecit materiam. s. informē: angelos: celos: lucez: terrā: aquam: & aerem.

Secundo at die factum ē firmamentum solum in medio aquaz: per quod & diuisit inter aquam & aquam.

Tertio vō die p̄gregauit dñs aquas q̄ sub celo erant ī vnā p̄gregationē: & p̄festim apparuit arida: quā deus ipse noīauit terrā: atq; p̄gregationes ipsas aquaz appellauit maria. **H**erbāq; p̄duxit terra: & lignū fructifex cū semine suo.

Quarto postmodū die fecit deus luminaria ī firmamēto celi duo: solē videlicet & lunā: ac stellas vt sol luceret super terram ad incobationez diei: & luna noctis: & vt diuiderent iter diē & noctem: & essent ī signa & tēpora & dies & annos & essent ī splendorē firmamenti celi & lucerent super terram. **Q**uibus ita perfectis manifestum ē luminibus ipsis antecedere lucem trib^o diebus.

Quinto preterea die eduxit dominus ex aquis reptilia animaz viuaz & volatilia & rez celi. **E**t fecit deus beluas & cetos & oēm aiām viuam repētē quas eduxerūt aque fm̄ genus suū. **E**t vidit deus qz esset bonū & bñdixit ea & dixit. **R**escite & multiplicamini & replete aquas: & volatilia silr multiplicentur sup terrā: & factum est vespere & mane dies quintus.

Sexto deniq; die dñs dixit. **E**ducat terra aiām viuā fm̄ genus suum quadrupedia. s. & reptilia & vniuersas bestias terre fm̄ genus suū. **E**t vidit deus qz bona essent & benedixit ea. **A**c sic iste sunt generatiōes seculi: v3 celi & terre: q̄ create sunt ī die quo fecit deus celum & terram: vt p3 **B**enef. 2°

Dies primus.

Dies secundus.

Dies tertius.

Dies quartus.

Dies quintus.

Dies sextus.

Ganges

Nilus

Tigris

Euphrates

Paradyſū aut voluptatis (vt Moyses Sen. 2. scribit) a principio dominus deus plātauerat qui latine hortus sine pomeriis dicitur: hebraice vero heden: quod deliciae sonat: quasi deliciae horti omni arborum genere plenti: ubi et lignum vite positum erat. Loc⁹ aut (vt Isido. i. 14. Etibi. li. c. 3. b.) oriente est loco maris tractu a nostro habitabili segregatus: qui et multa habet salubritate amenitateque ac iucunditate. Salubritate inquit: quia temperie gaudet: quia nec frigus nec estus habet et quicquid ibi vivit mori non potest sicut Enoch et Elias ibidem vivere referuntur. Amenitate vero quia uniuersae pulchritudinis promptuarii est: ubi nec arbores sine folia: aut flores unquam marcescunt. Iucunditatem denique: quia omne lignum pulchrum visu et ad uescendum suauem ibi (vt sacre tradunt litterae) reperitur. Serenitate insuper omnimoda habet: quia locus (vt Beda scribit) altissimus est. Eius namque altitudo usque ad lunarem circulum pergit. De medio autem eius fons egreditur qui totum irrigat nemus: quicquid et in quattuor nascentia diuidit flumina. Primum quorum appellatur Pison: qui et Ganges qui uniuersam circuit India secum trahebat arenas anreas: et interpretatur Caterua: eo quod decem flumina recipiat. Hic in mare adeo gradibus descendit ut ubi minus occupet latitudinis octo milia passuum pateat. Ubi vero plurimum centum. Huc Cyrrus per se rex cum quaedam eius egeret isigne absorpsisset in quadringentos sexaginta distinxit alueos.

Secundus qui et Nilus secundus appellatur: totius orbis fluminis maximus: qui totam Aethiopiae Aegyptumque circuit. De quo et Lucanus in decimo dixit. Arcanum namque caput non perdidit ulli. Qui (vt ait) imensa aquarum mole singulis annis sole in Aethiopia existente totam Aegyptum exundat. Huius fluminis aquas ut nonnulli tradunt talis esse virtus dicitur ut mulieres fecundiores faciant et steriles secundas efficiant.

Tertius qui secundum Iosephum dicitur Dilach: quod sonat actutum: eo quod velocissimus sit. hic est ex monte Periarde Armeniae perfluere dicitur et vadit contra Assyrios. Huc nonnulli dicunt rubro mari infundi: quod falsum est.

Euphrates quartus qui frugifer sonat ex eo fonte deriuat: qui inter ceteros flumines memoratu primo celebris est. Hic contra caldeos vadit: qui cum Babylonem in duas partes diuidat: in mare rubrum descendit. Sunt qui dicunt hunc Nilum more uno et eodem tempore Mesopotamiam irrigare etque secundam facere. Quae sane quattuor flumina ab eodem paradysu fonte: ut nisi affirmat theologi emanant et separantur. Et iterum eorum quaedam inter se permiscuntur: iterumque sepantur: sepe et absorbetur: et locis rursus in pluribus emergunt. Unde est quod de eorum ortu varia leguntur: quia Gange dicitur Nilum in locis Caucasi montis nasci. Nilum vero procul ab Atlante monte et Euphratem in Armenia.

Paradysos terrestres et sex fuisse scriptum inuenimus. Unum in occidente versus Sephyr. Alterum in equinoctiali inter Euxum et Eurothum. Tertium de quo Beda meminit: inter Sacri tropici et circuli antarctici. Quartum paradysum versus orientem ad Euxum ultra equinoctiale: in quo sunt arbores solis. Quintus terrestris paradysus est ad polum arcticum dicitur: de quo Solinus meminit. Inuenitur et in occidente alius voluptatis et deliciarum paradysus: de quo sic habemus: quod senatus populusque Romano mandauit summum sacrorum pontificem nisi de Italiae deliciarum horto eligi non debere.

Adam autem protoplastum primum hominem: rex omnium fabricato: deus sexto die seculi quinta et vigesima Partis creatis bestiarum terre cunctisque reptilibus ac volucribus caeli: eodem die de limo terre rubeo in agro Damasceno tanquam creaturarum omnium sine ac possessore finxit: quia ut prius scribit. Illa quae fuerunt in iterum prima in executione extiterunt vltima. Et insufflauit in faciem eius spiraculum vite: et factus est homo ad imaginem et similitudinem dei. Qui cum staret nudus coram domino confestim eleuatis manibus gratias egit dicens: Manus tue domine fecerunt me et plasmaverunt me totum in circuitu tuo. Itaque memeto mei quia sicut lutum feceris me: et sicut lac nullisti me: et sicut caseum me coagulasti: pelle et carnibus vestisti me: ossibus et nervis pegisti me: vitam et misericordiam tribuisti mihi. Adam itaque creato viro utique insigni et pulchro cum dominus tanta effudit gratia: ut nullo tradente magistro: sed sola iustitiae originalis virtute profusus omnium liberalium artium clarissime edoctus est. Notitia quippe omnimoda Astrologiae et Geometriae Musicae Grammaticae atque Rhetorice habere promeruit omnium quoque herbarum: arborum: metallorum: lapidum preciosorum: avium: bestiarum: piscium: serpentum:

Adamo creati nudi coram Deo
sine ulla vestimenta

cūctarūq; creaturarū notitiā habuit. Clarā p̄terea et explicitā beate trinitatis et christi incarnationē solus h̄re meruit. Unde et dñs ip̄s mūdi ip̄eratore sūmūq; oīū p̄tifice p̄stituit. Volēs deniq; dñs deus vniūsas celi et terre creaturas adā ip̄s vt suū recognoscere dñz; atq; rex oīū p̄prietates virtutesq; hoīb^o imotescere vniūse celi militie mādauit vt oēs creaturas ad Adā p̄ducēt q̄b^o singlis p̄p̄ria ip̄oneret noīa. Ac sic singulis stellis celi: anibusq; et piscib^o cūctisq; aīan^o / tribus et reptilib^o terre p̄ueniētia ip̄osuit noīa. In imagiaria quoq; v̄siōe vniūse immobiles creature v̄z. **Hōtes: Insule: Maria: Arbores et oēs herbe adducte sunt et itidē fecit.** q̄z s̄m̄ philosophū. noīa p̄ueniūt naturis et rex p̄prietatib^o. Adā v̄o oīū creaturarū rege et ip̄atore p̄stituto illū dñs eodē die de loco formationis sue i paradysū delitiaz trāstulit vt ibi nō ad necessitatē h̄ recreationē operaret^r et vt p̄uidēs nullū ex cūctis aīantib^o sibi filie eē formationē mulieris superfluā nō putaret. **Itē dixit dñs deus. Nō eē bonū hoīem solū. Faciā^o (inqt) ei adiutorū s̄m̄ illi ad liberos p̄creandos q̄ sint filies illi. Et p̄festim imisit dñs saporē i Adā i paradysū nō somnū qdē h̄ estāsim et obdormiuit. Et apprehēdit v̄nā costā de latere ei^o et repleuit locū caro ei^o et edificauit domin^o costā quā sūpsit ab Adā i mulierē. Nec tamē carnali p̄suetudie hec cogitāda sūt vt videre solemus opifices ex mā q̄cūq; terrena corporalib^o mēbris q̄ artis industria potuerūt fabricātes. Nā man^o dei (vt inqt Aug.) potētia dei ē: q̄ et visibilia i inuisibilib^o operat^r. Et adduxit eā ad Adā: videre qd vocaret eā. Et dixit Adā hoc nūc os de ossib^o meis: et caro de carne mea ē. Hec vocabit^r mulier q̄z de viro suo accepta ē: ex q̄b^o duob^o hoīū mltitudo p̄creata ē. Formatis igit^r Adā et Eua v̄uentū m̄re sexto die seculi peccatoq; eodē die p̄misso a paradysū post meridiem i terrā maledictiōis deiecti sūt vt i sudore et erūna dōcc morerēt^r v̄uerēt. vt p̄z. **En̄. 3.** Ac sic vetita degustātes ab alto i imū ceciderūt de luce ad tenebras | de icolatu ad exiliū | de domo ad deniū | de amore ad odiū | de risu ad luctū | de pace ad iurgū | de dulcore ad absynthiū | de p̄speritate ad penalitātē | de sospitate ad ifirmitatē | de abundantia ad penuriam | de grā ad culpā: ac deniq; de vita ad mortem.**

Septimo v̄o die (vt sacre tradūt l̄re) regeuit dñs de^o ab oī ope qd patrarat. nō q̄si operando lassus: s̄ nouā creaturā facere cessauit: cuius mā vel similitudo nō p̄cesserit. Et benedixit dominus diei septimo et sanctificauit illū: q̄z i ip̄o cessauerat ab omni opere suo quod creauit deus vt faceret. **En̄. 2.**

Etas seculi p̄ia quā i suscepto ope librū primū faciā^o hic icipit: et ad diluuiū vsq; p̄durat q̄z s̄m̄ hebreos. 1550. cōtinet ānos. Iuxta v̄o septuagita itēp̄tes et **Isidoro** in quinto **Etymolo.** librorū aliosq; q̄ plurimos. 2242. ānos. **Hieronym^o** autē milia dño nō plene dicit. **Augustinus** deniq; i quito decimo de ci. dei. c. 20. 2252. ānos dicit. Ac sic et nos auxiliāte deo tēporū dīnumeratiōne faciētes icipiem^o.

Adā itaq; parēs oīū prim^o et Eua ei^o p̄iūx cūctoꝝ m̄ trigita sūps nōgētos vixere ānos. Qui p̄ter **Caim Abel et Seth** quos scriptura cōmemorat trigita alios genuere filios. **Method^o** v̄o martyr illū cētū gēnisse p̄mēorat. Nec hoc ip̄ossibile astruēdū ē. Quos oīs legistator (vt magister igt) breuiter trāsit ad **Abraē** hebreorū p̄is t̄pa festinās: atq; alioꝝ patrū plures filios et filias s̄bicit. **Hic autē Adam** v̄na cū **Eua** p̄iūge p̄p̄t iobediētie reatū maximā cūctis dieb^o exegere penitētiāz. Quāob̄re nō solū dei mām p̄secuti sūt: s̄ et p̄p̄betie donū accepere. Unde et de christi ecclēq; p̄iūctiōe. De diluuiō futuro et de icēdiō p̄ ignē iudicijs multa p̄dixere: liberisq; suis rettulere q̄b^o et iustie p̄cepta tradidere: aliāq; p̄p̄modū ifinita docuere. **Demū** quoq; **Adā** ifirmitate corrept^o **Seth** filio interdixit: ne ei^o filij cū **Caim** fratricide filijs ob eius filioꝝq; exosā vitā p̄miserēt^r illūq; p̄ oleo m̄ie ipetrādo ad paradysū (vt aiūt) trāsmisit. **Tādē** trigesimo sūps nōgētesimū vite sue āno moriēs i **Hebron** ciuitate **Abraē** i sepulchro marmoreo (vt **Egip^o** sūps tradit) sepeli^r: i quo et **Eua** **Abraā** quoq; et **Sarra. Maach et Jacob** cū eorū p̄iūgib^o sepulti postmodū p̄hibēt. Sūt tñ q̄ dicāt eū i **Caluarie** loco sepultū

Primo 599

fuisse: et ide dempto capite i Ebro trāslatū. Quo i loco (vt Ambrosio scribit) postea dominus n̄r Iesus christus crucifixus est. Et propter apud pictores inoleuit cōsuetudo ad crucifixi pedes. Ade caput depingant.

Caim et **Calmanā** gemellos: Adā quito et decio vite sue āno i agro damascēo ex **Eua** piuge suscepit. Et dixit. Acquisi hoiez p deū. **Gen. 4.** Quā qd̄ sorore **Ca** im duxit vxore. Quippe tē p̄ priorū Jugaliū copula mariū: et semiaz op̄ eēt vt gignēdo mltiplicaret gen̄ hūanū: nec tē eēt vlli hoies nisi q̄ ex **Adā** nati fuisset fr̄es i piuges sorores accipe op̄ fuit. Qd̄ p̄fecto (vt **Aug. iqt**) q̄to ātīqus cōpellēte nēcitate tāto postmodū sc̄m ē dānabili religioe phibēte: hita ē certe rectissima rō charitatis: vt hoies qb̄ eēt vtil atq; hōesta p̄cordia diuisay nēcitudinū vicul̄ necterēt: nec vll̄ mltas sil̄ h̄ret s̄ single spargerēt i singlos: ac sic ad socialē vitā diligēt̄ colligēdā pl̄ime pl̄imos obrinerēt. **Hic** at̄ **Caim** prius agroz cultoz fuisse phibēt: cupidissim̄ qd̄ ac inuidia plen̄ nec nō et aliene felicitatis ipatiēs. **Q**uozē fr̄ne inuidie liuore sautī i fr̄ez suū **Abel** isurgēs ip̄z i agro iterfecit: p̄pter qd̄ dei s̄nia pfugus effect̄ i **Indiā** a facie dñi vagus emigravit eoq; loci hūano ḡne mltiplicato ipse suos ad latrocinia passim inuitās opes (vt **Josephus iqt**) ex rapinis et latrocinijs nōnullas p̄gregauit. **I**biq; hoiez simplicitate ex adiuētiōe pōdez et mēsuray pmutabit eosq; i calliditate et corruptionē p̄pellebat. **I**bi quoq; terminos terre prius iposuit. **C**iuitate terrenā prius pdidit. **T**imēl̄ q; quos ledebat muris cixit: suosq; i eā collegit: et ex sui filij noie **Enoch** **E**nochbiā appellauit vt h̄ **Gen. 3.** Hoies. n. ātea tāq; iermes et nudi nec cōtra hoies aut bestias tuti nec r̄ceptacla p̄tra friḡ et estus h̄ites: nāli qdā solertia (vt **Josephus scribit**) r̄ceptacla excogitauerūt. **U**ñ et **Tuguria** qdā atq; casas sibi ex virtutis et harūdib̄ p̄texuē quo eoz vita tutior h̄ret. **C**ūq; hic p̄fect̄ eēt senio et iter fruteta aliqñ sederet a suo p̄nepote **Lamech** q̄ senectutis vitio cec̄ sc̄sus: dū venatiōi isisset pueri ductoris sualū credēs **Caim** feram sagitta occisus ē. **Lamech** vō se panū **Caim** iterfecisse dephēdēs p̄uez ira succēsus iterfecit. **Hic** at̄ **Caim** genuit **Enoch**: ex cuī noie **Enochiā** pdidit ciuitate: quā et sua ple repleta vidit. **E**noch at̄ genuit **Irath**: qui gēuit **Dananebel**: qui gēuit **Adatusael**: q̄ gēuit **Lamech**. **Lamech** vō acceptis duab̄ vxorib̄ **Ada. s. z. Sela** p̄ter nām et bonos mores **Bigamīā** prius supiduxit: **S**enitq; ex **Ada** **Tubal** q̄ p̄ fuit h̄tātū i tabernaculis: **E**t **Tubal** q̄ musicā p̄portioesq; et p̄sonatias prius iuēt et ex malcoz sonitū dephēdit. **E**t ide musicē ac psalterij organi q; emerfere p̄cipia: vt pastoralis labor: p̄ hoc sibi posterisq; i delitias q̄si v̄teret. **E**x **Sela** vero alia vxore **Tubal** **Caim** maleatorē eramēti ac ferri q̄ bellicas res decēter exercuit: vt h̄ **Gen. 4.** **Neomeniā** deniq; ex eadē suscepit filiā q̄ diuerse texture arte iuenit. **A**na et linū i fila traxit ac i panū p̄texuit. **P**ellib̄. n. tm̄ antea viri p̄ idumētis amiciebāt. **E**t q; **Adā** atauū suū audierāt d̄ iudicijs p̄phetasse: disciplinā illā a se inētā ne dilaberet ab hoib̄ fecit duas colūnas: aliā ex laterib̄: aliā ex lapidib̄ **Abab** q; q̄ iuenerāt tā ipse q̄ ceteri p̄scripserūt vt si p̄structa laterib̄ exterminaret ab ags. **L**apidea p̄manēs posteris hoib̄ scripta cognoscē p̄beret. **A**c p̄ hoc p̄cēm **Caim** (vt scriptura refert) i septuplū punitū ē. i. i septimam vsq; ḡnatiōe. **S**eptuages vō septies. p̄cēm **Lamech** punitū ē q; septē et octogita aias de **Lamech** egressas diluuiō p̄pisse p̄stat: vel q; ḡnatiōes tot erāt vsq; ad xp̄z q; p̄ oibus penā soluit. **E**t sic tota p̄gēies: **E**x **Cai** diluuiō d̄leta ē. **Aug.**

5684 15

5689 30

Abel quē iustū sacra cōmemorat euāgelia et **Belborā** gemellos q̄to decio anno vite **Caim** **Adā** p̄thoplastus ex **Eua** genuit. **Q**ui ab ieuente etate (vt sacre referūt l̄re) pastoralib̄ op̄a dedit et diuie iustitie ac primitiaz oblationib̄ adeo istitit: vt d̄s ad eius respiciēs sacrificia i oibus eū mltiplicaret. **Q**ui cū aliqñdo ex pinguioribus germāo p̄sente sacrificiū offerret deus ip̄e vt eius oblationē gratā habuisse demonstraret ignē e celo demisit: eiusq; sacrificiū incēdit. **Q**uo viso **uolens** **Cayn** p̄uerecūdia pdidit: et inuidie stimulo succēsus fr̄em iterficere d̄creuit. **Q**uē a tāto facinore d̄ns retraher̄ volēs eū durius icrepauit. **Q**uā inq; iratus es: et cur pdidit facies tua? **N**ōne si bene egeris recipies. **S**i aut̄ male stari

in foribus peccatū tuū aderit. Si sibe appetitus erit tu dñaberis illi. Sz iniquū a scelere domini icrepatio nō retrahit. Unde die quadā dixit ab Abel fratrem suum. Egrediamur foras in agrum. Cumq; abiissent Cayn consurrexit in euz & interfecit: a martyrem primum pro iustitia fecit. Qui ciuitatem celestem (vt Augustinus scribit) primus condidit eiusq; ciuem se primum constituit. Genenario: & eo amplius Abel mortuo Adam vixit annis centum. & genuit Seth ad imaginem & similitudinem suam.

Seth autem filius Ade quinto supra ducentessimū vite sue anno genuit Enos. De hinc vixit annis. 707. & alios genuit filios & filias. Et facti sunt omnes dies Seth anni nongenti & duodecim ac mortuus est. Hic Seth resurrectio interpretatur: quia in ipso semen iustum resuscitatum est quod fuit stirpis filiorum dei. Huic pater Adam interdixit ne eius progenies cum Cayn filijs commiseretur: q̄ eius male merita odiosum effecerant. Adamq; patre eius defuncto Seth patres imperium semper executus est. atq; cognationem suam a Cayn cognatione omnino separauit. Porro filij Seth in septimam vsq; generationem precepta patris optime obseruauerunt: deum iudicantes esse omnium dominum & ad virtutem semper īspicientes. Sed procedente tempore (fm̄ Josephum) de solēnibus patrum ad infinita prope mala sunt prolapsi. Qui non modo legitimos cultus deo non prebuere: sed ne iustitiam quidem hominibus facere voluerem. Unde & spretis patrum mandatis Cayn filias concupiscentes easdem ex omnibus quas elegerant sibi vxores accipere: e quibus vt scriptura refert giganteum genus exoriri ceptum est. Verum hi quantum augebantur numero: tanto in vitia prolabebatur maiora. Quocirca deum contra se iritauerunt: & inuiso diluuiū populū omnem preter Noe cum suis iusta animaduersione deleuit.

350 4969

Enos Seth filius non quidem (vt Augustinus refert) primus nonagesimus supra centesimū vite sue anno genuit Caynā. Ac d' inde quindecim & septingentis annis vixit: & alios genuit filios & filias vt patet Genes. 5. Et omnes dies Enos facti sunt quinq; & nongenti anni. ac mortuus est. Hic fm̄ magistrum fortis siue rationalis est: quē Hebrei dicunt Imagines quasdam ad deum exorandum primum inuenisse ad excitandum mortalium pigritiam: vt christianorum nunc mos est. Et ideo scriptura de eo sic proloquitur dicens. Enos sperauit inuocare nomen domini dei quā plane scripturā. Aug. 15. de ciui. dei. c. 18. dicit: nil aliud significat velle nisi p̄phetiam exorturi populi qui fm̄ electionem gratie inuocaret nomen domini dei veri.

435 4764

Mynam Enos filius qui natura dei interpretatur septuagesimo supra centesimū vite sue anno genuit Abalalebel. Quo nato etiā quadraginta & septingentis annis vixit. & alios genuit filios & filias. Huiusq; Caynam omnes dies. decem & nongenti anni facti sunt. Et mortuus est. Genes. 5.

625 4574

Malalebel Caynam filius qui plantatio dei interpretatur sexagesimo quinto supra centesimū etatis sue anno genuit Jareth. Quo nato postea septingentis & triginta annis vixit: & alios genuit filios & filias: factiq; sunt omnes dies Abalalebel octingēti & nonagintaquinq; anni. & mortuus est. Gen. 5.

705 4404

Jareth qui interpretatur descendens siue roborans: siue soporans Abalalebel filius: sexagesimo secundo supra centesimū vite sue anno. genuit Enoch filium. Quo nato iterum vixit octingēta annis: & multos genuit filios & filias. Huiusq; dies omnes fuere nongenti & sexagintaduo anni. Et mortuus est. Genes. 5. Huius tem

960 4239

do mense factum est diluuium. Ac si dicat: Centum viginti anni predicti sunt futuri vite hominum periturozum quibus transactis nisi conuersi fuerint diluuiio exterminabuntur. Fac tibi inquit dominus arcam de lignis leuigatis bituminatam intus et extra. que sit trecentorum cubitorum geometricorum (sicut Augustinum et Ugonem) longitudinis. Cubitus quippe geometricus: ut idem volunt: sex vsuales cubitos faciunt. Quam quidem mensuram nos perticam appellamus. Sit itaque trecentarum perticarum longitudinis: quinquaginta latitudinis. et triginta altitudinis: id est a fundo vsque ad tabulatum sub tignis. Et in cubito consumabis illam. In qua et mansuiculas: et trifegas atque cenacula: et fenestram: necnon et hostium in latere dorsum facies. Hec itaque post centum et viginti annorum spatium quibus arcam composuit: Sexcentesimo vite sue anno comportatis secum ijs que sibi pro solatio vite necessaria erant de iumentis mundis et imundis: et de volucribus bina et bina ipse et filij eius: et vxores filiorum suorum primo die secundi mensis (qui est aprilis) per septem ante dies quam dominus plueret super terram ingressus est in arcam. Ac sic factum est diluuium per annum fere occupans terram. Et deleuit dominus omnem carnem que sub celo est. Et Hec quidem cum suis saluatus est. Stetitque arca (ut sacre tradunt littere) super altissimos Armenie montes cubitis quindecim: ut patet Genes. 7. Exiccatis vero aquis et Hec cum filiis egresso. ea scilicet die reuoluto anno: dominus promisit quod vltra diluuium non fieret super terram. In cuius federis signum arcum suum posuit in nubibus celi. ut habet Genes. 9. Ac sic illo diluuii anno prima seculi etas terminata est. Ab Adam vsque ad Diluuium inclusue sub generationibus decem.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Fragment of text from the adjacent page, including a large red initial letter 'I'.